

Vilniaus universitetas
Medicinos fakultetas

STUDENTŲ MOKSLINĖS VEIKLOS TINKLO LXXVI KONFERENCIJA

Vilnius, 2024 m. gegužės 13–17 d.

PRANEŠIMŲ TEZĖS

Leidinį sudarė

VU MF Moklso ir inovacijų skyriaus

inovacijų specialistas Kristijonas PUTEIKIS ir

administratorė Rima DAINORAVIČIENĖ

VILNIAUS
UNIVERSITETO
LEIDYKLA

2024

Mokslo komitetas:

doc. dr. Valdemaras Jotautas
dr. Diana Bužinskienė
prof. dr. Violeta Kvedarienė
prof. dr. (HP) Saulius Vosylius
prof. habil. dr. (HP) Gintautas Brimas
Indrė Sakalauskaitė
Laura Lukavičiūtė
dr. Agnė Abraitienė
doc. dr. Jūratė Pečeliūnienė
prof. dr. Vaiva Hendrixson
doc. dr. Ieva Stundienė
prof. dr. Eglė Preikšaitienė
doc. dr. Birutė Zablockienė
prof. dr. Pranas Šerpytis
Artūras Mackevičius

dr. Žymantas Jagelavičius
doc. dr. Agnė Kirkliauskienė
prof. dr. Marius Miglinas
Žilvinas Chomanskis
doc. dr. Kristina Ryliškienė
prof. dr. Vilma Brukienė
doc. dr. Saulius Galgauskas
Andrius Žučenka
doc. dr. Birutė Brasiūnienė
doc. dr. Jaunius Kurtinaitis
prof. dr. Eugenijus Lesinskas
doc. dr. Goda Vaitkevičienė
prof. dr. Alvydas Navickas
doc. dr. Rima Viliūnienė
prof. dr. (HP) Edvardas Danila

prof. dr. Nomedą Rima Valevičienė
Teresė Palšytė
doc. dr. Vytautas Tutkus
doc. dr. Danutė Povilėnaitė
dr. Viktorija Andrejevaitė
prof. dr. Robertas Stasys Samalavičius
dr. Agnė Jakavonytė-Akstinienė
doc. dr. Jurgita Stasiūnienė
dr. Arnas Bakavičius
prof. dr. Gilvydas Verkauskas
prof. dr. Sigitą Lesinskienė
doc. dr. Marija Jakubauskienė
prof. dr. (HP) Janina Tutkuvienė

Organizacinis komitetas:

Kristina Marcinkevičiūtė
Viktorija Rakovskaitė
Austėja Grudytė
Justina Semenkovaitė
Matas Žekonis
Rokas Žekonis
Milvydė Marija Tamutytė
Augustė Senulytė
Miglė Miglinaitė
Rokas Bartuška
Damian Luka Mialkowskyj
Karina Mickevičiūtė
Jovita Patricija Druta
Emilija Šauklytė

Austėja Račytė
Tadas Abartis
Mindaugas Smetaninas
Rafal Sinkevič
Gerda Šlažaitė
Kamilė Čeponytė
Einis Novičenko
Benas Matuzevičius
Gabriela Šimkonytė
Ieva Ruzgytė
Milda Mikalonytė
gyd. rez. Valentinas Kūgis
gyd. rez. Gabrielė Bielinytė
Vėjas Vytautas Jokubynas

Deivilė Kvaraciejūtė
Julija Pargaliauskaitė
Paulius Montvila
Rūta Bleifertaitė
Alicija Šavareikaitė
Julija Kondrotaitė
Gediminas Gumbis
Joana Leščevskaja
Gabrielė Bajoraitė
Augustinas Stasiūnas
Odeta Aliukonytė
Robertas Basijokas
Elvin Francišek Bogdzevič

ISSN 2783-7831 (skaitmeninis PDF)

© Tezių autoriai, 2024

© Vilniaus universitetas, 2024

JAUNIMO ELEKTRONINIŲ CIGAREČIŲ VARTOJIMO SKIRTUMAI TARP SKIRTINGŲ AMŽIAUS GRUPIŲ

Darbo autorius. Rūta BLEIFERTAITĖ, VI kursas.

Darbo vadovas. Asist. dr. Miglė Leonavičiūtė KLIMANTAVIČIENĖ, VU MF Klinikinės medicinos institutas, Vaikų ligų klinika.

Darbo tikslas. Ištirti jaunų žmonių elektroninių cigarečių vartojimo įpročių skirtumus tarp skirtingų amžiaus grupių.

Darbo metodika. Autorius sukūrė 30 klausimų anoniminę apklausą naudojantis „Google Forms“ programine įranga. Šiai temai aptarti buvo išnagrinėti 9 apklausos klausimų. Apklausa buvo platinama jaunimo socialiniuose tinkluose ir buvo aktyvi 2022 metų lapkričio, gruodžio mėnesiais. Duomenų statistinė analizė buvo atlikta naudojant „Microsoft Excel“ ir „R studio“ programas.

Rezultatai. Elektronines cigaretes rūkantys asmenys sudaro didelę dalį kiekvienoje amžiaus grupėje, su aiškia tendencija, kad elektroninių cigarečių vartojimas didėja su amžiumi. Elektronines cigaretes, kurias galima pildyti skysčiu, yra populiariausios tarp visų amžiaus grupių. Vyresni apklausos dalyviai dažniau mėgsta prietaisus, kaitinančius tabaką, o jaunesni dažnai nežino vartojamų cigarečių tipo. Duomenys atskleidžia, kad elektronines cigaretes jaunesni vartotojai dažniau įsigyja socialinių ryšių pagalba, o vyresni asmenys pasitelkia komercines vietas. Maisto prekių parduotuvės ir degalinės yra populiarios vietos elektroninių cigarečių įsigijimui tarp visų amžiaus grupių. Didelė dalis respondentų renkasi didelės nikotino koncentracijos e. cigaretes, nors nagrinėjant rezultatus pastebima, kad jaunesnėse grupėse respondentai nekreipia dėmesio į nikotino koncentracijas arba vartoja be nikotino. Visų amžiaus grupių aplinkoje dažniausiai rūko draugai, taip pat dažnai rūko pažįstami bei žmonės iš lankomų įstaigų. Tik nedidelė dalis respondentų nesusiduria su rūkančiais žmonėmis savo aplinkoje, kas rodo, kad visuomenė normalizavo rūkymą, įskaitant e. cigaretes. Analizė rodo, kad aplinkinių žmonių įtaka yra dažniausia priežastis pradėti rūkyti tarp visų trijų amžiaus grupių. Tyrimo rezultatai taip pat atskleidžia, kad vyresni dažniau bando mesti tabako produktus, galvoja, kad e. cigaretės yra sveikesnės ir pigesnės. Tuo tarpu jauniausieji apklausos dalyviai renkasi e. cigaretes, nes jas vartoja šeimos narys arba jas lengviau įsigyti. Tarp skirtingų amžiaus grupių nepageidaujami pojūčiai patiriami panašiu dažniu, tai atitinka literatūros duomenis, kuriuose nurodoma, kad nikotino vartojimas gali sukelti burnos, gerklės dirginimą, kosulį, svaigimą ir pykinimą. Be to, tyrimai parodė, kad net ir vien glicerolio užpildų aerozoliai gali sukelti galvos svaigimą, pykinimą, vėmimą ir viduriavimą.

Išvados. Elektroninių cigarečių vartojimas paplitęs tarp visų amžiaus grupių, ypač suaugusiųjų. Nepaisant mažesnio vartojimo jaunesnėse grupėse, > 2/3 jauniausios gru-

pės asmenų rūko e. cigaretetes. Tai atskleidžia reikšmingą e. cigarečių vartojimo paplitimą tarp vaikų ir paauglių. 80,29 proc. jaunimo reguliariai naudoja elektronines cigaretetes, dažnai pasirinkdami produktus su didelėmis nikotino koncentracijomis. Jaunesni asmenys e. cigaretetes įsigyja dažniau per socialinius ryšius, o su vyresniais – oficialiais komerciniais kanalais, todėl svarbu griežtinti prieigos prie elektroninių cigarečių kontrolę, diferencijuoti prevencines ir informacines kampanijas, atsižvelgiant į konkretų vartotojų kontekstą ir prieigos prie produktų įvairovę. Populiariausias pasirinkimas yra elektroninės cigaretės, kurios papildomos skysčiu ir vienkartinės su įvairiais skoniais. Ši tendencija rodo, kad jaunimas yra pritraukiamas e. cigarečių patogiu dizainu, skonių įvairove bei galimybe kontroliuoti naudojamo skysčio stiprumą. E. cigarečių vartojimas visose amžiaus grupėse susijęs su rūkančiais asmenimis aplinkoje, ypač draugais ir pažįstamais, kas atspindi rūkymo normalizavimą visuomenėje, todėl būtina stiprinti prevencines programas, skleisti informaciją apie e. cigarečių poveikį sveikatai ir didinti visuomenės sąmoningumą.

Tyrimas patvirtina, kad elektroninių cigarečių vartojimas, nepriklausomai nuo amžiaus grupės, gali sukelti nepageidaujamus poveikius: kosulį, svaigimą, gerklės dirginimą, pykinimą, kas akcentuoja nikotino ir kitų e. cigarečių komponentų poveikį.

Raktažodžiai. Jaunimas; amžius; požiūris; žinios; elektroninės cigaretės.